

[7. Św. Gertruda z małym Jezusem, Rafael de la Peña, (fragment), XVIII w., olej na płótnie, Iztacuixtla, stan Tlaxcala (fot. Doris Bieńko de Peralta)]

Jak wytłumaczyć tego typu wizerunki, które dziś wydają się dość nietypowe, jeśli nie skandaliczne? Co prawda w kulturze iberoamerykańskiej i hiszpańskiej przedstawienia karmienia piersią świętych przez Matkę Boską nie są rzadkością, ale w tym przypadku role są odwrócone – to święta zakonnica karmi małego Jezusa. Niewątpliwie artyści lokalni inspirowali się tekstami drukowanymi, szczególnie tymi z XVIII w., gdzie wizje laktacji bywały wyeksponowane. Wcześniej była ona co prawda już obecna w ikonografii, ale w ujęciu bardziej subtelnym, w hiszpańskich wersjach dzieł św. Gertrudy z XVII w.²⁸ W anonimowych osiemnastowiecznych „krótkich streszczeniach życia św. Gertrudy” wydanych w Meksyku i w Puebli akcentuje się ten wątek, dodając że „w dziewiczych piersiach tej świętej Bóg stworzył cudowne mleko i nie-

²⁸ W sztuce XVII w. nie spotkaliśmy tego typu reprezentacji, są jednak dowody na to, że już wtedy opis tej sceny nie uszedł uwadze mieszkańców Nowej Hiszpanii: wymienione już cenzurowane kazanie wygłoszone na Jukatanie zawierało wzmianki o karmieniu Jezusa piersią. AGN, *Inquisición*, t. 303: 570–589.